

קורל יעקב

זכור נשמת אבי הרה"צ ר' יעקב יצחק בן הרה"צ ר' משה מנחם פינגל זצ"ל
רב דק"ק "שערי שמים" רומנישער שוהל, באיטט סייד, נוא יארק

כתוב כאן חוקה גם על תורה, ללמדנו שגם על תורה שייך חוקה, שכל ההבנות והסברות, שלכאורה נדמה לנו שאנו משיגים ומבינים אותם, אמנם לאמתו של דבר עלינו לדעת שכל זה הוא ג"כ רק חוקה.

וי"ל באופן אחר, עפ"י דברי החנוכה התורה, הנה פרה באה לכפר על חטא העגל, וכדברי ר"מ הדרשן תבא אמו ותקנה הצואה, והנה איתא בדברי רבותינו ז"ל על הפסוק (שמות ט"ו, כ"ה) שם שם לו חק ומשפט, שמצות פרה אדומה במרה נצטוו, והנה בהיותם במרה עדיין לא חטאו בעגל, ולא היה יכול לומר הטעם הזה, ולכן נקראה חוקה - הנה מוכח מיניה דבמצות פרה מלבד טעם הנגלה שיש בה, יש בה עוד טעמים נסתרים מאתנו, ואילו חטא העגל הי' מצוה זו נתונה לנו, רק בשביל טעם הסותר. **וע"כ פירש רש"י** - שהשטן ואוה"ע מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה, שאינם מתכוונים על טעם הסותר שבה, אלא על טעם הגלוי שבה, שידוע להם שהוא משום כפרה על חטא העגל, והם מונין את ישראל בטעם זה, והוא, וכדי להזכיר להם חטא העגל, אבל אנו משיגים להם לפיכך כתב בה חק, וגירה היא מלפני (במרה) ואין להרהר אחרי, ויש טעם נסתר למצוה זו, מבלי טעם חטא העגל.

וכעין זה פירש הנועם אלימלך זצ"ל (יומא דהילולא כ"א אדר, יהי זכרו ברוך) במרה נתן הקב"ה לבני ישראל שורש המצוה של פרה אדומה, ורק כשחטאו בעגל הוצרכו למעשה המצוה של פרה אדומה לקשרם אל השורש, אף לאחר שנטמאו בטומאת מת.

ולפ"ז י"ל כונת פירוש רש"י - שהשטן ואוה"ע מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה וכו' גזירה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחרי - דהיינו אין לנו רשות להרהר אחר דבר ה', רק מחוייבים להאמין במצות א"ה אף אם לא נדע בה שום טעם, ובזה התשובה יסתם פי השטן ואוה"ע, כי אמנה הוא חוק ולא עיבור, ואין בחכם להשיב לנו בחקירות וקושיות, וכמבואר בספר אור החיים בשם היעב"ץ זצ"ל, כי בימי השמד שהי' בימי קדם, אותן האנשים שלא הלכו בחקירות, רק באמונה פשוטה, נשארו באמונתם בשלימות, ומסרו נפשם על קידוש השם - **האור החיים כתב בדרך רמז** - חקת התורה - שאם יקיימו מצוה זו, הגם היותה חוקה בלא טעם, מעלה עליהם הכתוב כאילו קיימו כל התורה אשר צוה ה' לאמר, כי קיום המצוה בלא טעם יגיד הצדקת האמונה והסכמת הנפש לקיים כל מצות הבורא, וזה לך האות, ואולי כי לטעם זה רצה ה' שתתמסר להם המצוה בדרך חק.

וי"ל עוד עפ"י דברי הקדושת לוי, שעיקר חטא העגל הוא ע"ד ויחזו את אלקים וגו' וטעותם הי' להיות סבורים כי השיגו את בחינת ית' שמו, וזה הי' בחינת העגל שלצד זה נאמר (שמות ל"ב, כ"ה) כי פרוע הוא וגו' מלשון גלוי שנתגלה יותר מהצורך, וכל המוסף גורע, כי באמת מצד זה באו להם שגגה וכפירה בו ית', ולצד זה הוצרך הקב"ה לומר להם שיעשו הפרה שהוא דבר שלא יכול להשיג שמטרה את הטמאים, ומטמא את הטהורים.

וי"ל עוד עפ"י דברי דו"ז הפנים יפות, עפ"י הפסוק בשיר השירים (ד', ז') יפה את רעיתי ומום אין בך אתי מלבנון כלה - ענינו לפי שמשא שיר את הלחות כדי לעשותם כפנוי, שע"י שבירת הלחות נתבטלו הקידושים, והקידושים שניים הי' ביום הכיפורים בשעת נתינת לוחות אחרונות, וצוה להם על המשכן אשר יתייחד שם עמם, וזה שאמר - כולך יפה את רעיתי ומום אין בך משום עשיית העגל לפי שבטלו הקידושים, ולא נעשה כלה אלא ביה"כ שהוא נקרא לבנון, שמלבנין עונותיו של ישראל, וכן המשכן והמקדש נקרא לבנון מפני שהן מלבנין עונות ישראל, והיינו דאמר אתי מלבנון כלה, שהקידושים לא התחילו אלא מיוה"כ, ולא הי' בתחילה אלא כפנוי, והיינו דאמר שפרה הוא כפרה על עון העגל, והטעם אשר אין בה מום מחמת עשיית העגל, כיון שלא עלה עלי' עול פ"י שנתבטלו הקידושים הראשונים, ולא קיבלו עליהם עדיין עול המצות.

וי"ל עוד עפ"י דברי הנצי"ב (העמק דבר) שפרת משה היתה משונה משאר פרות, ששאר פרות לא באו לכפר אלא באו לטהר את הטמאים, משא"כ פרת משה שחוף מזה שמטהר את הטמאים, היא ג"כ באה לכפר על חטא העגל, וכדאיתא במועד קטן (כ"ח) הטעם שנסמכה מיתת מרים לפרשת פרה הוא ללמד שמיתתה מכפרת כמו פרה אדומה מכפרת, דהיינו שכמו פרת משה מכפרת על חטא העגל, כיון שנתן משה נפשו על זה שיכופר אותו עון, כמו"כ מרים היתה מצוינת בזה, שהרי הנשים לא עבדו את העגל, ומסתמא זה באה ע"י מורה דרך שלהן - מרים הנביאה. **ולפ"ז י"ל זה**

פרשת פרה היא פרשה השלישית שארבע פרשיות, וקורין אותה בשבת הסמוכה לפרשת החודש, ונוהגין להמיר בקריאה זו, שלפי מקצת פוסקים קריאה זו היא מצוה מן התורה כמו פרשת זכור - איתא בתוס' בברכות (י"ג) בד"ה בלשון הקודש - וי"ל דמייירי בפרשיות המחוייבות לקרות מדאורייתא כמו פרשת זכור - ובתוס' ישנים הי' הגירסא - כמו פרשת זכור ופרשת פרה - וכבר כתב המג"א (סי' תרפ"ה) שפרשת פרה לא הי' מדאורייתא, דאין טעם בקריאתה מדאורייתא, וגם לא לדעת היכא רמיזא - וכדאי להזכיר את דברי החתם סופר, שגם בזמן שבית המקדש קיים הי' מצוה לקרות פרשת פרה ברבים, כיון שנעשית רק פרה אחת למאה שנה, ע"כ מצוה לקרותה בכל שנה, ע"ד ונשלמה פרים שפתינו.

הנה אפילו אם נאמר שקריאת פרשת פרה היא מדרבנן, בודאי יש להחמיר בה, ולכוין לשמוע כל תיבה ותיבה מהקורא, כיון שהוא בגדר תפלה, וכמ"ש המשנה ברורה (סי' תרפ"ה, ס"ק א') פרשת פרה היא בשבת שקודם פרשת החודש, שכן היתה שריפתה במדבר סמוך לניסן, כדי להזות בה את ישראל באפר החטאת, מיד אחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים, ויוכלו לעשות הפסח בזמנו, לכך קורין פרשה זו להתפלל לפניו ית', שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה - הנה תפלה צריכה כוונה, וכמ"ש המבי"ט (שער תפלה, פרק י"ג) כיון שתפלה אינה מצוה מעשית צריך לכוין בה (ברכות, ל') כי עיקרה היא כוונת הלב, והכתוב תלה אותה בכוונה, כדכתיב (דברים י"א, י"ג) ולעבדו בכל לבבכם - איתא בתענית (ב') אי זו היא עבודה שהיא בלב זו תפלה.

וי"ל עוד עפ"י דברי הגאון ר' גבריאל זאב מרגליות זצ"ל (חרוזי מרגליות) הנה לדעת ר' משה הדרשן שפרה אדומה היא כפרה על חטא העגל, וצ"ע משל לבן שפחה שטינף פלטיין של מלך, אמרו תבא אמו ותקנה צואת בנה, כך תבא פרה ותכפר על העגל - הנה לפי שורת הדין הי' לו להמלך להמית את בן השפחה שטנף הפלטיין, וכמ"ש (שמות ל"ב, ל"ג) כי יומתו אבות על בנים, וכמ"ש (דברים כ"ד, ט"ז) איש בחטאו יומתו, אמנם באשר שהמלך בחסד יכון כסאו, והבין שאין האשם תלוי כ"כ בהבן, בעבור כי הוא עודנו נער ורך בשנים, ע"כ תלה האשם באמו אשר הביאתהו לבית המלך, ואח"כ עזבה אותו לבדו בלא השגחתה, ע"כ היא מוכרחת לקנה צואת בנה - כן הוא הדבר בחטא העגל, אשר מכונים היו בניי ענה בע"ז נער (הושע י"א) וכאשר עזב אותם הקב"ה באותה שעה ביד היצ"ר, הם חטאו ועשו העגל אצל הר סיני, ונתקיים מה שנאמר (שיר השירים) עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו, ואמרו חז"ל (גיטין ל"ו) עלובה כלה שזינתה בתוך חופתה, זכר הקב"ה לנקות אותם ולסלוח חטאתם במאמר - ואשר הרעותי, כי ע"י פעולת הרבות כסף יותר מדי (ביזת היס) גרמה להם לעשות העגל, וע"כ תבוא אמו ותכפר על הכל. **ולפ"ז י"ל** שחוף מזה שקריאת פרשת פרה מעורר על טהרה, הי' גם מעוררת על רחמי שמים, ואנו מקוים שבקרוב הקב"ה ירחם עלינו, ויאמר די לצרותינו, וישלח לנו במהרה משיח צדקנו אכ"י.

בזאת חקת התורה (במדבר י"ט, ב') צ"ע הלא מצינו כמה מצוות שבתורה שגם בהם לא נתפרש הטעם, ולא נקראו חוקה, וא"כ מה נשתנה מצות פרה אדומה שנקראת חוקה. **וי"ל עפ"י פירוש רש"י** - לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל על מצות פרה אדומה, לפיכך כתב בה חק, גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחרי. **ולפ"ז י"ל** שמטעם זה נקראת מצות פרה אדומה חק"ה יותר משאר מצות, ללמד שאסור להרהר אחרי.

וי"ל עוד עפ"י דברי המהר"ל (גור ארי) שלכאורה צ"ע שהרי מצינו במקומות הרבה לשון חק"ה, כמו חקת הפסח, ושמרתם את חקותי, וכאן לא נאמר - חקת הפרה, רק - חקת התורה. **ותי'** שבכל מקום שנאמר חק"ה באה המלה על המצוה, והטעם הוא כי בעשיית המצוה אין צריך אדם לדעת טעם המצוה כלל רק עשייתה בלבד, ואין בה שום למוד רק עשיי גרידא כשעושה המצוה, ואע"פ דלא ידע טעם הדבר המצוה נעשה שפיר, אבל בתורה (חלק העיון) לא שייך לשון חק"ה, כי בתורה שייך למוד, וא"כ למה כתב כאן - זאת חקת התורה, לפיכך תי' רש"י לפי שהשטן ואומות העולם וכו' לכך כתבה תורה לשון חק"ה ללמד לך שאף בתורה יאה חק"ה, ואל ירהר אחר התורה של פרה אדומה.

ביתר ביאור - הנה רש"י לא בא לפרש למה כתוב כאן חוק"ה, כי על הרבה מצוות שבתורה כתוב לשון חוקה, אולם בכל מקום שנאמר בו חוק"ה לא נאמר בו תורה, כי המלה חוקה באה רק על המצוה, וע"ז מפרש שלכך

שנאמרה להם פרשת פרה במרה הי' רק בנוגע טהרה מטומאת מת, משא"כ פרת משה עצמה היתה כפרה על חטא העגל, וכדברי ר"מ הדרשן.

וי"ל עוד עפ"י דברי הימין יוסף, שהרמב"ן פ"י דמקרא מסורס הוא, וכן צ"ל - דבר אל בניי זאת חקת התורה. **ויש לפרש** דהנה פרש"י מפני שהשטן ואומות העולם מונים את ישראל מה מצוה זו, ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חקת"ה גזירה היא מלפני, ואין אתה רשאי להרהר להרהר אחרי, ואף שיש לנו טעם נכון על מעשה הפרה כר' משה הדרשן לכפר על חטא העגל, מ"מ אם ישאלו האומות אין להשיב להם טעם זה, כדי שלא לעורר בניהם קטרוג חטא העגל, וזה שאמר הכתוב - זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר - היינו לאומות העולם, אבל דבר אל בניי, ולהם תגיד הטעם - ויקחו אל"ך - היינו משלהם - לכפר על חטא העגל כר' משה הדרשן.

הנה ע"פ פשוטות י"ל דהחוקה של פרה אינו בטעם המצוה, דהטעם הוא כמ"ש ר' משה הדרשן שהוא כפרה על חטא העגל, אלא החוק הוא בזה שמטרתן טמאים ומטמאה טהורים - ובאמת יש גם טעם לזה, דהנה כשאמו תקנה צוזה של בנה, האמו נעשה מטונף ומלוכלך מהצוזה בשעת שהיא מקנה אותו, כמ"כ בפרה אדומה אע"פ שהיא מטהר את הטמאים, אבל סו"ס היא מטמאה את הטהורים.

וי"ל באופן אחר, עפ"י דברי הכלי יקר, הנה נאמר (דברים ד', ו') כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה - צ"ע שכאן משמע שאדרבה שאומות העולם מונין על החקים ושואלים עליהם. **ותי'** כי יש חוקים שיכול השכל האנושי להשיג טעמים זולת טעמים נסתר מכלל המון, ונגלה הוא ליחיד הדור, ופרה זו טעמה נסתר מכל אדם, שהרי שלמה המלך ע"ה השיג הכל חוץ מן הפרה שאמר עלי' (קהלת ז', כ"ג) והיא רחוקה ממני, לפיכך האומות ששומעים חק הפרה לבד מונין עלי, ולהלך נאמר - את כל החקים האלה, כי השומעים כל החקים בכלל, ויש בהם חוקים שיש בהם טעם נגלה, אז המה יעידון יגידון גם על חק הנעלם כי יש בו סוד, ויתלו החסרון בקוצר דעת המשיג.

וי"ל באופן אחר, עפ"י דברי הגאון ר' שמחה בונם סופר זצ"ל (שערי שמחה) שהטעם שנאמר כאן חקת התורה ולא חקת הפרה, לרמז שמצות פרה אדומה מורה על כל התורה כולה, שכל המצוות צריכים להיות אצל האדם כחוקים, ואף אם יבין טעמי המצוה והשכל בהם, מ"מ יש בכל מצוה גם טעם נסתר.

וי"ל עוד עפ"י דברי האור גדליהו (הגאון ר' גדלי' שארר זצ"ל) איתא במדרש תנחומא (חקת ו') אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופשפתי אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז') והוא כענין מאמרם ברי"ה (כ"א) בקש קהלת למצוא דברי חפץ, בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו - וכתוב יושר דברי אמת ולא קם נביא עוד בישראל כמשה - וכן איתא במדרש תנחומא (חקת ח') לך אני מגלה טעם פרה ולאחרים חק.

ביאור הדברים - כי מצינו אצל שלמה המלך שאמר על כל דבר שלשת אלפים משל, כמ"ש (מלכים א', ד') וידבר שלשת אלפים משל, ואמרו חז"ל במדרש (במדבר י"ט, ג') שלשת אלפים משל על כל פסוק ופסוק, ולאף חמשה טעמים על כל משל ומשל, וענין המשל הוא לקרב את הדבר לתפיסת האדם, וכמו שאיתא במדרש (שיר השירים) שמשל הוא כמו נר, דהיינו כי כמו נר מאיר, כן המשל מאיר עיני השכל להבין הדבר על בור"י, הנה שלמה המלך אמר משלים על כל המצוות, וענין השלש אלפים משל הוא כי הוריד טעמי המצוה עד שיהי' בתפיסת כל אדם, וכל משל ומשל הוא דרגא בפני עצמו, שמה שהוא משל לגבי דרגא העליונה, הוא נמשל לדרגא התחתונה, וכן עשה בכל המצוות שיהי' בתפיסת האדם טעמי והשגת המצוות, ולכן מצינו בחז"ל שאמרו על שלמה המלך - עשה אזנים לתורה, דהיינו שקירב השגת התורה לתפיסת האדם - וכאשר בקש שלמה לגלות טעם פרה, דהיינו שרצה לגלות האור של פרה אדומה שיהי' גם בתפיסת הבראה בעולם המעשה, ע"ז אמר - אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, דהיינו שנשאר רחוק, ולא הי' יכול להוריד טעם המצוה שיהי' בתפיסת האדם.

הנה בכל מצוה יש בה חלק ממצוות פרה אדומה, שיש בה בחינה של חוק, כי כבר ביארנו מה שאומרים תרי"ג מצוות התלויות בה, כי הכונה היא כי כל מצוה יש בה איזו בחינה מיוחדת, כמו מצוות סוכה שהוא ההבדל בין ישראל לעמים כמבואר בריש ע"ז שעל ידה יהי' הירור בין ישראל לעמים לעתיד לבוא, ובכל מצוה יש נקודה זו, וא"ך מצוות סוכה מיוחדת בזו הנקודה, וכן בכל המצוות כולן, והיינו בכל מצוה יש בה נקודה של פרה אדומה, הבחינה של - רחוקה ממני, שאינה נתפסת בתפיסת האדם, והיא הבחינה של פרה אדומה בכלליות, שיש ממנה בכל מצוה ומצוה, וע"ז אמר שלמה המלך - אחכמה והיא רחוקה ממני, כי דרגא זו של המצוה לא הי' ביכולתו להשיגו, ולגלות הבהירות של נקודה בהמצוה, וע"ז בקש שלמה להיות כמשה, דהיינו שרצה להשיג הנקודה הזו בכל מצוה, ויצאת בת קול ואמר - כתוב יושר דברי אמת, שנקודה זו היא רחוקה מלהביאה לידי גלוי, שיהי' בתפיסת האדם להשיג הבהירות של משה רבינו.

גליון זו מוקדשת לזכר נשמת הבחור יקותיאל יהודה ע"ה בן ידידי הרה"ח ר' עוזר ארי' לאנדא נ"י, אשר נחטף בדמי ימיו בערב שבת קודש פרשת כי תשא, י"ט אדר תשע"ג, תנצב"ה, יהי זכרו ברוך.

לזכר נשמת זקני רבינו הגאון המפורסם ר' יואל סירקיש זצ"ל הנודע בפי כל על שם חיבורו הגדול בית חדש על ד' טורים, או בקיצור בשם הב"ח. רבינו נולד בלובלין בשנת ש"כ"א לאביו הגאון מוה"ר שמואל יפה ולאמו הצדקנית מרת סירקה (שהוא כינוי לשם שרה) ועל שמה נקרא בשם סירקיש. אביו הי' גדול בתורה ורבינו מזכירו כמה פעמים בספריו וקורא לו " הרב החסיד מור"י אביו חבבו מאד וחיוכו להדר אחר המצוות ולפזר עליהם דינרים מרובים, פעם קנה לו אביו את ההפטרה ביו"ט בדמים מרובים, כמו שרבינו מעיד בתשובותיו הב"ח הישנות (קנ"ח) מעיד אני על שאדוני אבי מורי קנה לי ההפטרה בדמים יקרים במועד אחרון של פסח בהיותי קטן, וקראתי בעצמי בפרק מוספין בביהכ"ס של הגאון מהר"ש לוריא זצ"ל (המהרש"ל) וכמדומה לי שהרב הי' אז בבה"כ ולא מיחה בדבר.

רבינו כתב את ספריו המפורסמים. א) בית חדש - על ד' טורים. ב) משיב נפש - על מגילת רות. ג) שאלות ותשובות הב"ח. ד) הגהות הב"ח על כל מסכתות התלמוד ועל הרי"ף והרא"ש. רבינו שימש ברבנות במשך ימי חייו בשמונה עיריות. פרוזא, לוקבה, לובומלה, מעזבוש, בעלזא, שידלוב, בריסק, ואח"כ בעיר המעטירה קראקא.

בק"ק פרוזא ולוקבה כיהן עוד בשחר ימיו, קהלות אלו אינן מוזכרות בתשובותיו, בק"ק לובומלה היתה מקומו השלישית, הי' נתקבל בה כראב"ד בשנת ש"א בהיותו בן ארבעים. על עזיבתו את לובומלה מסופר שמחמת גודל ענותנותו וצדקתו עזב את העיר. שהי' שם תלמיד חכם צנוע שהי' יושב בבהמ"ד יומם ולילה ועסק בתורה, ואיש לא ידע עד היכן נכמתו מגעת. פעם אחת נכנס אותו תלמיד חכם לביתו של הב"ח, ומסר לו את כתב ידו, ומתוך יראת הכבוד אמר לו רבי אלה הם חידושי על הש"ס מה שרשמתי לעצמי לזמן אגב לימודי, ורוצה הייתי שתרב יתן הסכמתו עליהם, לקח רבינו את כתב ידו ובערב התחיל לעיין בו, קרא בו כשתני שעות והשתומם, ראה כי ת"ח זה שהי' תמיד נחבא אל הכלים הוא באמת חריף ובקי בכל מקצועות התורה, ויחד עם זה גם בעל סברה ישרה ועמוקה, כל הלילה לא נתן רבינו תנומה לעיניו ובלבד אמר, אכן יש אדם גדול כמותו בעירי ואנכי לא ידעתי, למחרת הזמין לאסיפה את ראשי הקהילה ואמר להם דעו שיש לנו כאן בעיר זו ת"ח מובהק שהוא גדול ממני בתלמוד ובהלכה, ומשום כך מוצא אני לחובה להתפטר מן הרבנות, כי הוא ראוי והגון יותר ממני להיות רב בעירכם, וכך הי', עזב רבינו את הרבנות של לובומלה ונדד ממקום למקום עד שנתקבל לרב בעיר מעזבוש.

רבינו סבל ברוב ימיו דחוקת ועניות, ובספר עיר תהלה כתוב סיבת עזיבתו את העיר בריסק, כי בשבתו שמה הוצרכו אחד להאיר בבית אשה יולדת אחת ואמרו הבעה"ב בודאי אצל הרב שיושב ולומד מאחר חצות לילה יש נר זולק, וילכו שמה להאיר מנרו ומצאו כי גם בבית הרב הב"ח הי' חושך, ובבוקר נעשה רעש גדול בביהמ"ד היות הרב אינו שוקד על דלתי התורה כמשפט וכי איננו ער מאחר חצות לילה, כמוטל על רב דמתא שלא יעבור עליו חצות לילה בשינה, ועשו הבעלי בתים איסיפה ונגמרו דינו לדחות אותו ממשרתו, לשוא הצטדק את עצמו כי באמת הי' ער ולמד בחושך בעל פה מפני שלא הי' לו איזה פרוטות לקנות נרות מפני עניותו ודוחקו, ובעת שיצא משם ליווהו גדולי העיר הרחק כמה כברות ארץ מחוץ לעיר, והב"ח הפציר להם כמה פעמים שישבו העירה ולא רצו לשוב - הגאון רצה להראות להם כי בב' פירצופים שהיא גדולה ובהלכה, כאן זרקוהו וכאן ליווהו, ענה ואמר בשחוק ראו מה ביני וביניכם אתם קשי לב אינכם רוצים לשמוע לדברי לשוב העירה, אילו אמרתם לי פעם אחת שאשוב אליכם הייתי שומע לקולכם.

פעם ישב הגאון רבי חיים מוואלז'ין זצ"ל לפני תלמידיו וסיפר להם כי תחת ידו נמצא מכתב מהגאון הב"ח לחתנו זקני הג"ר דוד הלוי סג"ל (הט"ז) ובתוכו כתוב זיכני השי"ת לעשות בגד חדש של קייטי (קיץ) ליו"ט ונחסי לי לגמר מלאכתו איזה סך, וידוע לך שיש לי אצלך ז' זהובים והם נצרכים לי כעת, ולכן אבקשך שתשלחם לי, ומה' זהובים נתן ששה גדולים לזוגתך היא בתי תחי' לקנות אוזים ליו"ט לשמח לבבה. וסיפר שבעת שהגאון ר' חיים זצ"ל הי' קורא המכתב הנ"ל היו עיניו זולגות דמעות והי' אומר מזה יש להתבונן איד למדו תורה מתוך עוני ודוחק והיו מצמצמים עצמם ושמיחים בחלקם.

בשנת שע"ט נתרומם להיות מראשי עדת ישראל בעיר קראקא, ונתקבל בה לכהן כרב דמתא, וגם כר"מ, ישיבתו בקראקא היתה מן המפורסמות בפולין. בקראקא כיהן רבינו ברבנות עד יום פטירתו, זקן ושבע ימים בן פ' שנה כ' אדר שנת ת"א, ומנוחתו כבוד בקראקא סמוך למצבת קבורתו של הרמ"א. יהי זכרו ברוך.

הרה"ק ר' שלמה מראדאמס זצ"ל אמר בשם הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל שבעת שהב"ח נפטר לעולמו כיבדו אותו הב"ד של מעלה בדרשה, והשיב שיאמר רק באופן שיצנו הגיהנם ל' יום כדי שלא ידונו הרשעים שם, וכן הי'.